

A csepeli tölténygyár sztrájkja

— Békés egyezsége van kilátás. —

(Saját tudósítónktól.) Tegnap reggel a csepeli Weisz Manfréd-féle konzerv- és tölténygyár egész munkássága: ötezernyolcszáz ember sztrájkba lépett. A munkabeszüntetés oka nem anyagiakban rejlik, hatalmi kérdésről van szó s az egész harc arra vezetendő vissza, hogy a munkások egy főbizalmiférfiát a gyártelepre kirendelt csendőrök le akarták tartóztatni. Hétfőn reggel az ugynevezett golyóosztályban hatvan új munkásleányt alkalmaztak, hogy a fölszaporodott munkát ezek segítségével hamarabb fejezzék be. A balkáni háború kitörése óta a gyár kétszeres létszámmal, hatezer munkással dolgozik és naponkint nem kevesebb, mint két millió darab töltényt állít elő. A munkások ezt az alkalmat arra használták föl, hogy összes ott dolgozó társaikat szakszervezetekbe tömörítsék, többször eljártak a gyár igazgatóságánál is, hogy csakis szervezett munkást foglalkoztasson. A jövő nyeket tehát nem jó szemmel nézték a régi munkások, számszerint háromszázan. Ezek szervezettek és azt óhajtották, hogy az új leányok is azonnal lépjenek be a szervezetbe, különben nem dolgoznak velük. Az új munkásleányok nem engedtek a fölszólításnak, mire a szervezett munkások kiűldöttséget menesztettek az igazgatósághoz és kérték, távolítsák el a szervezetleneket a gyárból.

— A felelet — így mondják a munkások — az volt, hogy a deputáció kérését nem teljesítették.

A háromszáz munkásleány erre hétfőn este az erzsébetfalvai Sautner-vendéglőben gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy már kedden reggel sztrájkba lép. Az igazgatóság erre azzal felelt, hogy a szerszámlakatosokat — összesen ötszáz munkást — nem bocsátotta a műhelyekbe, azzal okolván meg eljárását, hogy ha a golyómunkások nem dolgoznak, akkor a lakatosokra sincs szükség. A lakatosok kizárása módfelett fölzúgatta a munkásokat. A gyári munkások egyik főbizalmi embere, Lang Kálmán, a kizárt munkástársaival érintkezni óhajtott, hogy érdeklükben interveniáljon. A csendőrök azonban nem engedték ki a gyárból. Borzasztó fölháborodás támadt erre. Közben Lang eltűnt az emberek szemei elől, mint később kiderült: egy mellékkijáraton át valahogy észrevételenül kimenekülhetett a gyárból. A munkások azonban ezt nem tudták, mindenki azt hitte, hogy Lang Kálmánt a csendőrök letartóztatták és elhurcolták a gyár valamelyik csukott helyiségébe. A telep minden részén egymásuton hangzott föl a munkások kiáltása:

— Le kell szerelni!

— Abba kell hagyni a munkát!

A gépek mellől elszánt haraggal állottak föl az emberek, eltették a szerszámukat, abahagyták a munkát és kedden már a csepeli tölténygyárnak mind a hatezer munkása sztrájkban állott.

Tegnap óta katonaság szállta meg a Weisz Manfréd-féle gyár udvarát. A hatalmas telepen egy zászlóalj Alfonz baka táboroz, míg a gyár környékén csendőrök cirkálnak és távortartanak minden gyanús embert. A munkások — mivel sztrájktagyát nem engedélyezett részükre a kispesti főszolgabíró-ság — az éjszakát különböző vendéglőkben töltötték el. Még tegnap este három értekezletet is tartottak a sztrájkoló munkások vezetői, amelyekben kimondták, hogy a sztrájkot addig nem hagyják abba, míg az igazgatóság követeléseiket nem teljesíti. A gyárban különben a havi fizetéses munkások dolgoznak és egy-két kémény most is füstölög a hatalmas gyártelepen, mely most olyan csöndes, mintha minden élet kihalt volna benne.

Ma reggel a munkások vezetőit értesítette az igazgatóság, hogy hajlandó velük tárgyalásokba bocsátkozni a sztrájk megszüntetésének feltételeit illetőleg. A munkások erre husztagu bizottságot küldtek ki. A

delegáltak a gyár igazgatóságának képviselőivel délelőtt tíz órakor tanácskozássra ültek össze. A munkásság képviselői ezeket a kívánságokat terjesztették a gyár vezetősége elé:

1. A szervezetlen munkások egy részét helyezték át más munkaosztályba.

2. A csendőri brutalitásoktól az igazgatóság védje meg a munkásokat, a csendőrség vigyázzon arra, hogy a puskaport el ne lopják és fel ne robbantsák, de ne inzultálja a munkásokat.

3. Lang Kálmán menjen vissza munkába, nála nélkül a munkásság se dolgozik.

A tárgyalások azonban nagyon nehezen haladnak előre. A gyár igazgatója kijelentette, hogy még nincs teljesen tisztában a munkások követelésének a mértékével s kérdéses, hogy a gyár teljesítheti-e minden vonalon a munkások követeléseit. Azt hiszem, — ugymond — a munkások sincsenek még teljesen tisztában vele, hogy voltaképpen mit is akarnak. A mérnökök és a munkamesterek tegnap óta egész sereg írásbeli panaszt terjesztettek az igazgatóság elé és ezek áttanulmányozása — mondta az igazgató esetleg napokig is eltarthat.

A szegedi magántisztviselők és a tömegsztrájk.

— Válasz a választójogi levélre. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország legutóbbi számában leközölt egy levelet, amelyet a szegedi magántisztviselők egyesületének egyik tagja irt Hoffer Jenőnek, az egyesület alelnökének. Brüller Gyula, a levél írója, arra kérte az egyesület alelnökét, hogy a szegedi magántisztviselők foglalkozzanak a tömegsztrájk ügyével és támogassák a munkásság küzdelmét.

A levelet kommentárral közöltük, helytelennek és indokolatlannak találtuk a tendenciáját. Cikkünkre most válaszol Hoffer Jenő, aki főlegemli, hogy országos jelentőségű mozgalmakban a Magántisztviselők Országos Szövetségének a tanácsa irányítja a vidéki egyesületeket, amely a tömegsztrájk ügyében még nem közölte a véleményét. Egyébként az egyesület alelnöke sem találja opportunusnak a levélíró intencióit.

Az alelnök érdekes válaszát alább egész terjedelmében leközöljük.

Tekintetes Szerkesztőség!

Nagybecsű lapjuk tegnapi számában megjelent „A szegedi magántisztviselők és a tömegsztrájk” című cikkükre, méltóztassák meg engedni, hogy néhány sorral reflektáljak. A szó szerint szövegben közölt levelet tényleg megkaptam. Különös fontosságot ezen ténynek nem tulajdonítottam, mert számtalan esetben előfordul, hogy magántisztviselő társaim egyleti és magán ügyekben hozzám fordulnak. De meglepett, hogy ezen levél nyilvánosságra került, mert szerény véleményem szerint, nem odavaló. Egyesületi belügy, elintézés előtt, csak hangulatokeltés vezethette azt, aki közlésétéről gondoskodott. Erre pedig semmi szükség sincsen.

Választójogi kérdésében a magyar magántisztviselők álláspontja ismeretes, a helyi magántisztviselők azzal teljesen azonos. Minden magántisztviselő tisztában van a kérdés fontosságával, ismeri elhelyezkedését a tőke és munka viszonyában is. Sokkal intelligensebb elemekből áll a magyar magántisztviselői kar, minthogy az egyesület vezetőségének szükséges volna a választójogi közismert és eléggé megvitatott kérdésben külön oktató előadást tartani.

Országos jelentőségű mozgalmakban a „Magántisztviselők Országos Szövetségének tanácsa” irányítja a magántisztviselő szervezetet, eddig a tömegsztrájk ügyében irányítást nem kaptunk. Véleményem szerint nem volna oportúnus, hogy mi szegedi magántisztviselők határozatunkkal elibe vágunk a szövetség tanács határozatának.

Ha szövetségtanácsunk helyén valónak fogja tartani, hogy álláspontját a tömegsztrájk kérdésben nyilvánítsa, arról átiratilag fog bennünket értesíteni és átiratával kapesán a most már nyilvánosságra került levéllel is foglalkozni fog ügyvezető bizottságunk, mindkettőt megfogja vitatni és a vitából fog kialakulni a szegedi magántisztviselők állásfoglalása.

Teljes tisztelettel

Hoffer Jenő,

a Szegedi Magántisztviselők Egyesületének alelnöke.

Százhuszezer koronás javítás a közuti hidon.

— A közuti hid veszedelme. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi közuti hid olyan állapotba jutott, hogy egyes részeit sürgősen ki kell javítani, nehogy a közönség a munkálatok hosszas halogatása folytán katasztrófális veszedelemnek legyen kitéve. Ezt Tóth Mihály városi főmérnök mondja a közuti hid javítási munkálataira vonatkozó javaslatában, amellyel most készült el s amelyet már be is terjesztett a város tanácsa elé.

Időnként ugyanis meg szokták vizsgálni a hidat, hogy valamely fontosabb vasalkatrész nem romlott-e meg annyira, hogy veszedelemmel fenyegetne, vagy esetleg büns kezek nem csonkították-e meg gonosz szándékkal, előre megbeszélte terv szerint. Ezeknek a vizsgálatoknak a során azt tapasztalta a hatóság, hogy a hidat itt-ott alaposan kikezdte az idő s egyes részei nincsenek rendben. Észleletét mindjárt közölte a mérnökséggel, amely több ízben helyszíni vizsgálatot tartott és konstataulta, hogy a közuti hid, Eiffel büszke műve, alapos renoválásra szorult. Sőt ujabban azt eredményezték ezek a vizsgálatok, hogy a mérnökség a hid kijavítását egyenesen sürgősnek monddta.

Tóth Mihály főmérnök sietve elkészült a javaslattal, amelyben ajánlja, hogy a hid kijavításának munkálatait még ez év tavaszán föltétlenül kezdjék el, mert szerinte az esetleges késelem katasztrófális következményekkel járhat. A hid teljes átjavítása körülbelül százhuszezer koronába kerül. Ebből az összegből körülbelül negyvenezer korona esik magára a szögecselési munkálatokra. A hidnak továbbra is fakocka-burkolattal való ellátását a főmérnök célszerűségi okok miatt nem javasolja. E helyett szerinte sokkal alkalmasabb erre a célra a beton-alapra helyezett vékony aszfalt-réteg, amely szilárdabb és állandóbb, mint a könnyen romló és korrhadásnak alávetett fakockák.

A javítás munkálatait, amint a javaslat mondja, az államvasutak gépgyárának munkásai végeznék. A munkálatok költségeit természetesen a város fizeti és ugyancsak a város fogja honorálni a részletes tervek elkészítésével a megbízott mérnököt is. A javítási munkálatok vezetését egy állami hidmérnök látja majd el, akit annak idején a kereskedelmi miniszter fog kiküldeni.

A tanács már a legközelebbi ülésében foglalkozni fog a főmérnök javaslatával és minden valószínűség szerint magáévá fogja tenni azt. Az azonban — értesülésünk szerint — kétes, vajjon a tavasszon hozzá fog-e a munkálatokhoz vagy sem. Abban az esetben igen, ha a részletes tervek még idejében elkészülnek és a közgyűlés is megszavazza a kijavításra szükséges összeget. Egy bizonyos: ha a tavasszal nem is kezdik el a munkálatokat, de ebben az évben föltétlenül kijavítják a hidat, mert — mint említettük — a hatóság egy esetleges katasztrófának még a távoli lehetőségét is el akarja kerülni.

**Hirdessen a
Délmagyarországban**